

Asia: VN/33337/2021

Hallituksen esitys laiksi huumausainelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

3 § Määritelmät

STM, Valtioneuvosto

Tiedoksi: Oikeusministeriö, Eduskunnan oikeusasiamies, Eduskuntaryhmät, tiedotusvälineet

Asia: STM:n ehdotus huumausainelain muuttamiseksi – vetoomus lakiesityksen vetämisestä uuteen valmisteluun

Maassamme ollaan tekemässä erittäin nopealla aikataululla huumausainelain uudistusta, joka synnyttäisi maahamme kireämmän hamppukiellon kuin koskaan aiemmin

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/ShowAllProposalAnswers?proposalId=f895893d-33bb-467c-8def-bbe8f022a57a>

Toteamme, että STM:ssä valmisteltu ehdotus huumausainelainsäädännön uudistamisesta hamppua koskevilta osin on epäonnistunut, eikä sen pohjalta ole syytä jatkaa.

Perusteluita:

-lakiehdotus on valmisteltu kyseenalaisella tavalla, ilman työryhmää, ilman dokumentoituja kokouksia vain yhden ihmisen toimesta

-lakiehdotus merkitsee suomalaisen hamppualan yrittäjyydelle voimakkaita esteitä ja juridisin keinoin estää Suomen mahdollisuudet tulla tasaveroisesti kasvaville hampputuotteiden markkinoille

-lakiehdotus irrottaa Suomen hampupolitiikan YK:n huumausainesopimuksen raameista ilman pohdintaa ja perusteita ja olisi toteutuessaan rajoittamassa elinkeinovapauksia ja myös vastoin ihmisoikeuksia monin tavoin

Ehdotamme Sosiaali - ja terveysministeriölle lakiesityksen vetämistä takaisin ja uuden valmistelun aloittamista demokraattisella tavalla.

Ehdotamme perustettavaksi hampupualan asiantuntijoista, eri viranomaistahoista ja poliisista koottavan työryhmän joka valmistelee avoimissa seminaareissa Suomelle hamppustrategiaa ja hahmottaa todellisia huumausainepolitiikan ongelmia hampun osalta. Vasta näiden valmistelutöiden jälkeen on viisasta lainsäädännön uudistaminen asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Yksityiskohtaiset perustelut:

1. Uusi huumausainelakiehdotus irtoaa YK:n huumausainesopimuksen kehyksistä

ja rikkoo ihmisoikeuksia

YK:n huumausainesopimus sallii kaksi teollista viljelytarkoitusta, kasvatuksen kuiduksi tai siemeneksi mutta lisäksi kasvatuksen ”for horticultural purpose”. Hamppu on ihmiskunnan vanhimpia ellei vanhin viljelykasvi ja sitä on katkeamatta viljelty myös kotitarpeiksi läpi maailman.

Perinteisten hampun tuottajamaiden vaatimuksesta sopimukseen kirjoitettiin tuo pykälä puutarhakäyttö turvaamaan oikeutta kasvatkaa hampua puutarha- ja kotitarvemittakaavassa.

Sanatarkka englanninkielinen selitys termille ”horticulture” on: ”The art and science of growing plants.”

Lakiehdotuksessa poistettaisiin tämä kohta kokonaan. Elina Kotovirta kirjoittaa:

"Vuoden 1961 huumausaineyleissopimusta ei sen 28 artiklan 2 kohdan mukaan sovelleta kannabiskasvin viljelyyn yksinomaan puutarhaviljelytarkoituksia varten. Vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksessa ei kuitenkaan määritellä puutarhaviljelyä eikä vaadita, että se olisi sallittava. On epäselvää, miten puutarhaviljely määriteltäisiin riittävän tarkkarajaisesti. Esityksessä ei näin ollen ehdoteta erillistä puutarhaviljelyn kategoriaa, joten kaikkea hampun kasvatusta koskisivat ehdotetun 7 a §:n mukaiset vaatimukset."

Kirjoittajan perustelu sille, miksi tämä YK:n pykälä poistettaisiin, kertoo viranomaisen hämmästyttävästä piittaamattomuudesta kansainvälisen oikeuden ja sopimusten suhteen.

Noin radikaaliin liikkeeseen täytyisi olla pätevämpiä perusteita kuin se, ettei lakitekstin kirjoittaja ymmärrä YK:n sopimuksen sisältöä.

Todettakoon, että puutarhakäyttö voi tarkoittaa kotipuutarhaviljelyä omaan kotitarvekäyttöön, kuiduksi, siemenksi, rohdoksiksi. Se pitää sisällään tieteellisen toiminnan mm kasvinjalostuksen ja

geneettisen materiaalin ylläpitoviljelyn. Sen piiriin on laskettu myös kulttuurillista ja perinnesyistä viljely ja mm koristekasvatus.

Tällaisen toiminnan kieltäminen rikkoo sekä elinkeinovapauksia että ihmisoikeuksia vastaan. Myös suomalaisilla on yhteiset juuret hampun kanssa. Vielä viime vuosisadan alussa hamppua viljeltiin lähes joka tilalla.

Todettakoon, että YK:n huumausainesopimus velvoittaa maita toimimaan järjestäytyneen huumausainerikollisuuden, salakuljetuksen ja kaupan estämiseksi. Tämä on koko sopimuksen ydinfokus.

Ehdotus hamppua koskevan lainsäädännön uudistamiseksi ei kohdistuisi rikolliseen toimintaan, eikä ratkaisisi todellisia huumausaineongelmia lainkaan, vaan päinvastoin. Käytännössä ei-päihdyttävien cbd-tuotteiden estäminen markkinoilta synnyttäisi vain uudet laittomat markkinat cbd-kannabistuotteille ja vahvistaisi järjestäytyneen rikollisuuden tulovirtapohjaa.

Todettakoon, että monet opiattiriippuvaliset ja myös päihdekannabikseen koukuttuneet ovat löytäneet cbd-tuotteet riippuvuuksista irtipääsyn avuksi. Laki kuitenkin kieltäisi tällaisia ihmisiä kasvattamasta itselleen korvaushoidoksi cbd-hamppua.

2. Koko hamppukasvin määrittely huumausaineeksi estää ei-päihdyttävien tuotteiden kehittämistä ja markkinoille pääsyä

Suomen huumausainelakia ollaan kiristämässä paljon kireämmälle kuin YK:n huumausainesopimus rajat on vetänyt ja samalla estetetään suomalaisen yritystoiminnan kehittäminen kasvaville ei-päihdyttävien hampputuotteiden markkinoille.

Lakiehdotuksen mukaan kaikki kasvinosat, jotka sisältävät thc-yhdistettä luokiteltaisiin huumausaineeksi. Näin määritellään käytännössä koko hamppukasvi varsia ja juuristoa myöten huumausaineeksi, sillä niissäkin on mitattavia määriä thc-yhdistettä. YK:n huumausainesopimuksessa ja nykyisessä huumausainelaissa vain kuivatut kukinnot on määritelty huumausaineeksi.

YK:n huumausainevirasto puolestaan luokittelee päihdehampuksi kasvin jossa on thc-yhdistettä enemmän kuin cbd-yhdistettä.

Suomessa lähdetäisiin thc:n osalta nollatoleranssille, eikä tälle ratkaisulle ole mitään päihdepoliittisia perusteita. Torjuttaessa ns, päihdehampua kriteerinä on syytä olla päihdyttävyys. Jos kasvimateriaali on cbd-painotteista sen päihdevaikutus vaimenee tai katoaa koska cbd on thc-yhdisteen vastavaikuttaja. YK:n huumausaineviraston esittämä epäyhtälö on hyvä ja käytännössäkin pätevä rajanveto päihdehampulle, kun puhutaan puutarhahampun osalta rajanvedosta.

THC:n ja CBD:n suhde kertoo onko kasvilla päihdekäyttöä vai pelkästään esim lääkinnällistä käyttöä.

Mutta olisi hyvä miettiä myös niiden kannabiksen lääkekäyttäjien oikeuksia jotka tarvitsevat vaivoihinsa myös thc-painotteista kannabista. Hampun käyttö lääkinnässä on ikivanhaa perua sen oikeuden rajoittaminen rikkoo kotitarveviljelijän oikeuksia hampun käyttöön itselääkinnässä.

3.Lakiehdotus tekee strategisen linjavalinnan lääketeollisuuden hyväksi

Lain perusteella hampun viljely joutuisi Fimean laajasti valvonnan alle. Lakiehdotus siirtäisi hampun osalta huumausainevalvontaa poliiseilta ja maatalousviranomaiselta lääkeviranomaiselle ja synnyttäisi vain turhaa ja päällekkäistä valvontaa. Jos valvontaa halutaan paikallistasolle lisätä olisi syytä toimia cbd-tuotteiden osalta kuten muidenkin luontaistuotteiden eli valvontavastuu on paikallisella terveystarvemuksella. Päihdehampun kasvattaminen huumausainetarkoituksiin olisi edelleen poliisivalvonnan alla.

Olenainen ongelma koko esityksessä on niputtaa kaikki erilaatuiset hamput huumausainekategoriaan.

Ei ole yhtä hampua vaan monta eri käyttötärpeisiin jalostettua. Lakiehdotus niputtaisi ei-päihdyttävät hamput yhteen ainoaan huumausainekategoriaan ja tämä tekisi mahdottomaksi sekä cbd-tuotteiden että niiden tuotekehityksenkin Suomessa. Suomi tiputettaisiin lainsäädännön keinoin menossa olevasta cbd-buumista.

Lakiehdotus toteutuessaan merkitsisi suomalaisen yrittäjyyden sulkemista kasvavilta markkinoilta pois.

Yksi asia erottaa Suomea useimmista maista cbd-hampputuotteiden osalta. Meillä cbd-yhdiste on luokiteltu, täysin perusteetta ja nykytiedon vastaisesti, reseptilääkkeeksi, muualla cbd-tuotteita myydään terveyskauppojen luontaistuoteosastoilla. Who on raportissaan todennut ettei cbd-yhdiste ole päihdyttävä eikä addiktioita aiheuttava, eikä myöskään ole havaittu sellaisia sivuvaikutuksia, että rajaus apteekkitavaraksi olisi perusteltu.

Jos on valittava sallitaanko cbd-tuotteiden tuotanto luontaistuotealan yrityksissä vain monopolisoidaanko tuotteet lääketeollisuudelle, on lakiehdotuksen valinta selvä. Lakiehdotuksessa tehdään tämä strateginen linjavalinta.

Laki on estämässä luontaistuotealaa tulemasta mukaan hampun terveystuotemarkkinoille. Strateginen valinta ei ole perusteltavissa millään huumausainepoliittisilla tavoitteilla.

Näyttää siltä, että lakia on valmisteltu suojaamaan lääketeollisuuden asemia avautuvila lääkinnällisen kannabiksen markkinoilla. Huumausainelain varjolla estetään vapaata kilpailua ja yrittäjyyttä ei-päihdyttävien hampputuotteiden markkinoilla.

4. Hampun kasvinjalostus luvanvaraiseksi, omalle siemenelle kielto?

Yksi merkillinen ehdotus laissa on muuttaa kasvinjalostustoiminta luvanvaraiseksi.

Ote lakiehdotuksesta:

”15 a §. Lupa hampun kasvinjalostukseen. Pykälä olisi uusi, ja siinä säädettäisiin luvanvaraiseksi hampun kasvinjalostus. Pykälän 1 momentin mukaan tällaista toimintaa saisi harjoittaa vain Fimean myöntämällä luvalla, joka voitaisiin myöntää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Huumausainelain mukaisista luvista myös valmistuslupa ja käsittelylupa ovat määräaikaaisia, ja määräaikaaisuudella varmistettaisiin se, että luvan myöntämisen edellytykset tulisivat säännönmukaisesti tarkastettaviksi.”

Lainlaatija ei ymmärrä, että kasvinjalostus on yksi tieteellisen ja taloudellisen toiminnan muodoista, eikä tutkimuksen vapauden vuoksi voida lähteä siitä, että pitäisi olla lupa tällaisen työn tekemiseen. Suomalainen kasvinjalostaja dosentti Jussi Tammisola on määritellyt kasvinjalostuksen valinnan taiteeksi. Tuota valintaa, voi jokainen kasviharrastaja tehdä ja maallikoiden panos erityisesti paikallislajikkeiden kehittämisessä on ollut suuri. Nyt siis haluttaisiin tehdä toiminta hampun osalta luvanvaraiseksi eri viranomaisen voisi kieltää risteytysviljelyn ja valintajalostuksen, sekä ammattilaisilta että harrastajilta harkintansa mukaan. Minkään muun kasvin, edes oopiumunikon kasvinjalostus ei ole luvanvaraista toimintaa, eikä hampun osalta ole syytä puuttua erikseen kasvinjalostukseen. Normaali huumausainevalvonta riittää ja oikeus vetää rajan siihen, onko jalostustyöstä kyse.

Lain kirjoittaja ei ole ymmärtänyt, että hampun palatessa kaikissa käyttömuodoissaan hyötykasviksi, tarvitaan kotimaisia lajikkeita.

Hampun kasvinjalostus on yksi maataloutemme ajankohtaisimpia tehtäviä mikäli haluamme mukaan menossa olevaan erittäin monipuoliseen hamppubuumiin.

Omat suomalaisiin viljelyoloihin ja eri käyttötarkoituksiin kehitetyt hamppulajikkeet ovat se pohja, jolle koko muu tuotantoketju rakentuu.

Tämän alan kehittäjille ei tarvita pakkopaitaa, vaan toimintamahdollisuuksia. Pykälä on kokonaan tarpeeton.

Lakiehdotus puuttuisi hamppulajikkeiden kehittämiseen myös toista kautta. Lakiluonnos kieltäisi viljelijöiltä oman siemenen käytön eli esimerkiksi hamppuöljyn tuottaja joutuisi ostamaan kalliit kylvösiemenet joka vuosi vaikka olisi omaakin siementä. On vaikea kuvitella kuinka tällä säädöksellä estettäisiin huumausaineongelmia. Mutta sillä synnytetään taloudellisia ongelmia viljelijöille ja myös geneettisiä ongelmia.

Kieltämällä oman kylvösiemenen käyttö estetään siemenpopulaation luontainen adaptaatio oman alueen viljelyolosuhteisiin.

Todettakoon painokkaasti, että juuri oman siemenen viljelyn suosiminen olisi nyt oikea liike, kun etsitään, kehitetään ja sopeutetaan hamppulajikkeita Suomen eri alueille.

Ja todettakoon, ettei kumpikaan rajausta, kasvinjalostuksen luvanvaraisuus tai oman kylvösiemenen käyttö eivät kuulu huumausainelakiin lainkaan.

5. Läpinäkyvät valmisteluprosessi altistaa intressivaikuttamiselle ja vaarantaa luottamusta demokratiaan

Lakiehdotusta on valmisteltu täysin suljetuin ovin. Edes työryhmää ei ole perustettu, vaan työn on vapaamuotoisten keskustelujen pohjalta kirjoittanut Elina Kotovirta. Hän myöntää, ettei yhtään muistiota eikä pöytäkirjaa valmistelun aikana ole tehty. Hän kertoi tehneensä keskusteluista vain muistiinpanoja ja ne eivät ole julkisia.

Lakiehdotus ei ole hampun osalta ratkaisemassa yhtään olemassaolevaa huumausaineongelmaa. Kyse ei ole huumausainepolitiikasta, vaan lakiehdotuksella ollaan tekemässä raakaa elinkeinopolitiikkaa, lääkepolitiikkaa ja maatalouspolitiikkaa ajaen intressejä, joita ei voida pitää kansallisen edun mukaisina.

Lain valmistelu ei ole käynnistynyt huumausainerikollisuuden asiantuntijoiden, syyttäjien ja poliisien toimesta. Poliisi ei tietojen mukaan ole osallistunut valmisteluprosessiin lainkaan. Maa- ja metsätalousministeriöstä on viestitetty, etteivät he ole nähneet erityistä tarvetta ”hampun aseman selventämiseen”. Tietojen mukaan aktiivisin vaikuttaja on ollut Fimea, mutta tietoa siitä ketkä virkamiehet ovat osallistuneet ei ole saatavissa.

Lopuksi:

Keskeinen esityksen ongelmien lähde on pyrkimys lähteä rakentamaan kieltoja ja sääntelyä sellaiselle toiminnalle, jonka YK:n huumausainesopimus nimenomaisesti rajaa kieltosopimuksen ulkopuolelle. Tämä toiminta on erittäin kyseenalaista suhtautumista kansainvälisiin sopimuksiin ja rikkoo kansalaisten ja elinkeinotoiminnan oikeuksia monin tavoin.

Mielestämme olisi syytä keskeyttää lakiesityksen käsittely ja ottaa aikalisä ja nimittää

laajaperäinen hamppustrategia työryhmä tekemään linjausta tavoitteista. Vasta sen jälkeen on syytä lähteä miettimään millaisia lakimuutoksia tarvitaan.

Ei tunnu viisaalta, että tässä tilanteessa, jossa niin YK:ssa kuin EU:ssakin vapautetaan mahdollisuuksia hampun viljelylle ja monissa maissa jopa ns virkistyskäyttöön, meillä kiristettäisiin hampun statusta olennaisesti.

Ehdotuksen pohjalta oltaisiin laatimassa kansainvälisen kehityksen ja sopimusten kanssa ristiriidassa olevaa lakia, joka olisi armotta vanhentunut jo syntyessään. Tältä osin lakiesitys on ristiriidassa valtioneuvoston periaatepäätöksen kanssa, jossa todetaan:

”Suomi on politiikassaan sitoutunut Yhdistyneiden kansakuntien huumausaineiden vastaisiin yleissopimuksiin ja Euroopan unionin huumausainestrategiaan vuosille 2021–2025.”

Mikäli kuitenkin, kaikesta edelläsanotusta huolimatta, päätetään jatkaa lakiprosessia, on lausuntoaikaa jatkettava. Kuukauden lausuntoaika keskellä kevätkiireitä, ei anna hamppualan toimijoille mahdollisuuksia asianmukaiseen käsittelyyn.

Nopeutettu lausuntoaika ei ole perusteltu myöskään asian yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi. Ehdotuksen toimesta ollaan tekemässä kansallisen hampputuotannon mahdollisuuksien alasajoa, historiamme ankarinta hampun kieltolakia ja irtiottoa YK:n sopimusten puitteista.

Pohjoinen Aurinko- yhtiön puolestaan

Hannu Hyvönen

hallituksen puheenjohtaja

www.northernsun.fi

7 a § Hampun viljely

-

9 § Luvan myöntäminen

-

15 a § Lupa hampun kasvinjalostukseen

-

15 b § Ruokaviraston lausunto

-

15 c § Selvitys hampun kasvinjalostusta koskevaa lupaa varten

-

19 a § Hampun viljelyä koskeva ilmoitus

-

21 § Seuraamukset luvanvaraisen toiminnan rikkomuksista

-

24 a § Hamppua koskevat poikkeukset yleiskielloista

-

28 § Huumausaineen hävittäminen vaarallisena jätteenä

-

33 b § Hampun viljelyä koskevat velvollisuudet

-

36 § Tarkastusoikeus

-

38 a § Ruokaviraston ilmoitukset Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuskeskukselle

-

47 § Huumausainelakirikkomus

-

49 § Muutoksenhaku

-

49 a § Lupia ja ilmoituksia koskevien henkilötietojen tallentaminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa esitysluonnoksesta?

STM, Valtioneuvosto

Tiedoksi: Oikeusministeriö, Eduskunnan oikeusasiamies, Eduskuntaryhmät, tiedotusvälineet

Asia: STM:n ehdotus huumausainelain muuttamiseksi – vetoamus lakiesityksen vetämisestä uuteen valmisteluun

Maassamme ollaan tekemässä erittäin nopealla aikataululla huumausainelain uudistusta, joka synnyttäisi maahamme kireämmän hamppukiellon kuin koskaan aiemmin

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/ShowAllProposalAnswers?proposalId=f895893d-33bb-467c-8def-bbe8f022a57a>

Toteamme, että STM:ssä valmisteltu ehdotus huumausainelainsäädännön uudistamisesta hamppua koskevilta osin on epäonnistunut, eikä sen pohjalta ole syytä jatkaa.

Perusteluita:

-lakiehdotus on valmisteltu kyseenalaisella tavalla, ilman työryhmää, ilman dokumentoituja kokouksia vain yhden ihmisen toimesta

-lakiehdotus merkitsee suomalaisen hamppualan yrittäjyydelle voimakkaita esteitä ja juridisin keinoin estää Suomen mahdollisuudet tulla tasaveroisesti kasvaville hampputuotteiden markkinoille

-lakiehdotus irrottaa Suomen hamppupolitiikan YK:n huumausainesopimuksen raameista ilman pohdintaa ja perusteita ja olisi toteutuessaan rajoittamassa elinkeinovapauksia ja myös vastoin ihmisoikeuksia monin tavoin

Ehdotamme Sosiaali - ja terveysministeriölle lakiesityksen vetämistä takaisin ja uuden valmistelun aloittamista demokraattisella tavalla.

Ehdotamme perustettavaksi hampun alan asiantuntijoista, eri viranomaistahoista ja poliisista koottavan työryhmän joka valmistelee avoimissa seminaareissa Suomelle hampun strategiaa ja hahmottaa todellisia huumausainepolitiikan ongelmia hampun osalta. Vasta näiden valmistelutöiden jälkeen on viisasta lainsäädännön uudistaminen asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Yksityiskohtaiset perustelut:

1. Uusi huumausainelakiehdotus irtoaa YK:n huumausainesopimuksen kehyksistä

ja rikkoo ihmisoikeuksia

YK:n huumausainesopimus sallii kaksi teollista viljelytarkoitusta, kasvatuksen kuiduksi tai siemeneksi mutta lisäksi kasvatuksen ”for horticultural purpose”. Hampun on ihmiskunnan vanhimpia ellei vanhin viljelykasvi ja sitä on katkeamatta viljelty myös kotitarpeiksi läpi maailman.

Perinteisten hampun tuottajamaiden vaatimuksesta sopimukseen kirjoitettiin tuo pykälä puutarhakäyttö turvaamaan oikeutta kasvatkaa hampun puutarha- ja kotitarvemittakaavassa.

Sanatarkka englanninkielinen selitys termille ”horticulture” on: ”The art and science of growing plants.”

Lakiehdotuksessa poistettaisiin tämä kohta kokonaan. Elina Kotovirta kirjoittaa:

”Vuoden 1961 huumausaineyleissopimusta ei sen 28 artiklan 2 kohdan mukaan sovelleta kannabiskasvin viljelyyn yksinomaan puutarhaviljelytarkoituksia varten. Vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksessa ei kuitenkaan määritellä puutarhaviljelyä eikä vaadita, että se olisi sallittava. On epäselvää, miten puutarhaviljely määriteltäisiin riittävän tarkkarajaisesti. Esityksessä ei näin ollen ehdoteta erillistä puutarhaviljelyn kategoriaa, joten kaikkea hampun kasvatusta koskisivat ehdotetun 7 a §:n mukaiset vaatimukset.”

Kirjoittajan perustelu sille, miksi tämä YK:n pykälä poistettaisiin, kertoo viranomaisen hämmästyttävästä piittaamattomuudesta kansainvälisen oikeuden ja sopimusten suhteen.

Noin radikaaliin liikkeeseen täytyisi olla pätevämpiä perusteita kuin se, ettei lakitekstin kirjoittaja ymmärrä YK:n sopimuksen sisältöä.

Todettakoon, että puutarhakäyttö voi tarkoittaa kotipuutarhaviljelyä omaan kotitarvekäyttöön, kuiduksi, siemenksi, rohdoksiksi. Se pitää sisällään tieteellisen toiminnan mm kasvinjalostuksen ja geneettisen materiaalin ylläpitoviljelyn. Sen piiriin on laskettu myös kulttuurillista ja perinnesyistä viljely ja mm koristekasvatus.

Tällaisen toiminnan kieltäminen rikkoo sekä elinkeinovapauksia että ihmisoikeuksia vastaan. Myös suomalaisilla on yhteiset juuret hampun kanssa. Vielä viime vuosisadan alussa hamppua viljeltiin lähes joka tilalla.

Todettakoon, että YK:n huumausainesopimus velvoittaa maita toimimaan järjestäytyneen huumausainerikollisuuden, salakuljetuksen ja kaupan estämiseksi. Tämä on koko sopimuksen ydinfokus.

Ehdotus hamppua koskevan lainsäädännön uudistamiseksi ei kohdistuisi rikolliseen toimintaan, eikä ratkaisisi todellisia huumausaineongelmia lainkaan, vaan päinvastoin. Käytännössä ei-päihdyttävien cbd-tuotteiden estäminen markkinoilta synnyttäisi vain uudet laittomat markkinat cbd-kannabistuotteille ja vahvistaisi järjestäytyneen rikollisuuden tulovirtapohjaa.

Todettakoon, että monet opiatiriippuvaliset ja myös päihdekannabikseen koukuttuneet ovat löytäneet cbd-tuotteet riippuvuuksista irtipääsyn avuksi. Laki kuitenkin kieltäisi tällaisia ihmisiä kasvattamasta itselleen korvaushoidoksi cbd-hamppua.

2. Koko hamppukasvin määrittely huumausaineeksi estää ei-päihdyttävien tuotteiden kehittämistä ja markkinoille pääsyä

Suomen huumausainelakia ollaan kiristämässä paljon kireämmälle kuin YK:n huumausainesopimus rajat on vetänyt ja samalla estetetään suomalaisen yritystoiminnan kehittäminen kasvaville ei-päihdyttävien hampputuotteiden markkinoille.

Lakiehdotuksen mukaan kaikki kasvinosat, jotka sisältävät thc-yhdistettä luokiteltaisiin huumausaineeksi. Näin määritellään käytännössä koko hamppukasvi varsia ja juuristoa myöten huumausaineeksi, sillä niissäkin on mitattavia määriä thc-yhdistettä. YK:n huumausainesopimuksessa ja nykyisessä huumausainelaissa vain kuivatut kukinnot on määritelty huumausaineeksi.

YK:n huumausainevirasto puolestaan luokittelee päihdehampuksi kasvin jossa on thc-yhdistettä enemmän kuin cbd-yhdistettä.

Suomessa lähdetäisiin thc:n osalta nollatoleranssille, eikä tälle ratkaisulle ole mitään päihdepoliittisia perusteita. Torjuttaessa ns, päihdehamppua kriteerinä on syytä olla päihdyttävyys. Jos kasvimateriaali on cbd-painotteista sen päihdevaikutus vaimenee tai katoaa koska cbd on thc-yhdisteen vastavaikuttaja. YK:n huumausaineviraston esittämä epäyhtälö on hyvä ja käytännössäkin pätevä rajanveto päihdehampulle, kun puhutaan puutarhahampun osalta rajanvedosta.

THC:n ja CBD:n suhde kertoo onko kasvilla päihdekäyttöä vai pelkästään esim lääkinnällistä käyttöä.

Mutta olisi hyvä miettiä myös niiden kannabiksen lääkekäyttäjien oikeuksia jotka tarvitsevat vaivoihinsa myös thc-painotteista kannabista. Hampun käyttö lääkinnässä on ikivanhaa perua sen oikeuden rajoittaminen rikkoo kotitarveviljelijän oikeuksia hampun käyttöön itselääkinnässä.

3.Lakiehdotus tekee strategisen linjavalinnan lääketeollisuuden hyväksi

Lain perusteella hampun viljely joutuisi Fimean laajasti valvonnan alle. Lakiehdotus siirtäisi hampun osalta huumausainevalvontaa poliiseilta ja maatalousviranomaiselta lääkeviranomaiselle ja synnyttäisi vain turhaa ja päällekkäistä valvontaa. Jos valvontaa halutaan paikallistasolle lisätä olisi syytä toimia cbd-tuotteiden osalta kuten muidenkin luontaistuotteiden eli valvontavastuu on paikallisella terveystoimikunnalla. Päihdehampun kasvattaminen huumausainetarkoituksiin olisi edelleen poliisivalvonnan alla.

Olenainen ongelma koko esityksessä on niputtaa kaikki erilaatuiset hamput huumausainekategoriaan.

Ei ole yhtä hamppua vaan monta eri käyttötärpeisiin jalostettua. Lakiehdotus niputtaisi ei-päihdyttävät hamput yhteen ainoaan huumausainekategoriaan ja tämä tekisi mahdottomaksi sekä cbd-tuotteiden että niiden tuotekehityksenkin Suomessa. Suomi tiputettaisiin lainsäädännön keinoin menossa olevasta cbd-buumista.

Lakiehdotus toteutuessaan merkitsisi suomalaisen yrittäjyyden sulkemista kasvavilta markkinoilta pois.

Yksi asia erottaa Suomea useimmista maista cbd-hampputuotteiden osalta. Meillä cbd-yhdiste on luokiteltu, täysin perusteetta ja nykytiedon vastaisesti, reseptilääkkeeksi, muualla cbd-tuotteita myydään terveyskauppojen luontaistuoteosastoilla. Who on raportissaan todennut ettei cbd-yhdiste ole päihdyttävä eikä addiktioita aiheuttava, eikä myöskään ole havaittu sellaisia sivuvaikutuksia, että rajaus apteekkitavaraksi olisi perusteltu.

Jos on valittava sallitaanko cbd-tuotteiden tuotanto luontaistuotealan yrityksissä vain monopolisoidaanko tuotteet lääketeollisuudelle, on lakiehdotuksen valinta selvä. Lakiehdotuksessa tehdään tämä strateginen linjavalinta.

Laki on estämässä luontaistuotealaa tulemasta mukaan hampun terveystuotemarkkinoille. Strateginen valinta ei ole perusteltavissa millään huumausainepoliittisilla tavoitteilla.

Näyttää siltä, että lakia on valmisteltu suojaamaan lääketeollisuuden asemia avautuvila lääkinnällisen kannabiksen markkinoilla. Huumausainelain varjolla estetään vapaata kilpailua ja yrittäjyyttä ei-päihdyttävien hampputuotteiden markkinoilla.

4. Hampun kasvinjalostus luvanvaraiseksi, omalle siemenelle kielto?

Yksi merkillinen ehdotus laissa on muuttaa kasvinjalostustoiminta luvanvaraiseksi.

Ote lakiehdotuksesta:

”15 a §. Lupa hampun kasvinjalostukseen. Pykälä olisi uusi, ja siinä säädettäisiin luvanvaraiseksi hampun kasvinjalostus. Pykälän 1 momentin mukaan tällaista toimintaa saisi harjoittaa vain Fimean myöntämällä luvalla, joka voitaisiin myöntää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Huumausainelain mukaisista luvista myös valmistuslupa ja käsittelylupa ovat määräaikaaisia, ja määräaikaaisuudella varmistettaisiin se, että luvan myöntämisen edellytykset tulisivat säännönmukaisesti tarkastettaviksi.”

Lainlaatija ei ymmärrä, että kasvinjalostus on yksi tieteellisen ja taloudellisen toiminnan muodoista, eikä tutkimuksen vapauden vuoksi voida lähteä siitä, että pitäisi olla lupa tällaisen työn tekemiseen. Suomalainen kasvinjalostaja dosentti Jussi Tammisola on määritellyt kasvinjalostuksen valinnan taiteeksi. Tuota valintaa, voi jokainen kasviharrastaja tehdä ja maallikoiden panos erityisesti paikallislajikkeiden kehittämisessä on ollut suuri. Nyt siis haluttaisiin tehdä toiminta hampun osalta luvanvaraiseksi eri viranomainen voisi kieltää risteytysviljelyn ja valintajalostuksen, sekä ammattilaisilta että harrastajilta harkintansa mukaan. Minkään muun kasvin, edes oopiumunikon kasvinjalostus ei ole luvanvaraista toimintaa, eikä hampun osalta ole syytä puuttua erikseen kasvinjalostukseen. Normaali huumausainevalvonta riittää ja oikeus vetää rajan siihen, onko jalostustyöstä kyse.

Lain kirjoittaja ei ole ymmärtänyt, että hampun palatessa kaikissa käyttömuodoissaan hyötykasviksi, tarvitaan kotimaisia lajikkeita.

Hampun kasvinjalostus on yksi maataloutemme ajankohtaisimpia tehtäviä mikäli haluamme mukaan menossa olevaan erittäin monipuoliseen hamppubuumiin.

Omat suomalaisiin viljelyoloihin ja eri käyttötarkoituksiin kehitetyt hamppulajikkeet ovat se pohja, jolle koko muu tuotantoketju rakentuu.

Tämän alan kehittäjille ei tarvita pakkopaitaa, vaan toimintamahdollisuuksia. Pykälä on kokonaan tarpeeton.

Lakiehdotus puuttuisi hamppulajikkeiden kehittämiseen myös toista kautta. Lakiluonnos kieltäisi viljelijöiltä oman siemenen käytön eli esimerkiksi hamppuöljyn tuottaja joutuisi ostamaan kalliit kylvösiemenet joka vuosi vaikka olisi omaakin siementä. On vaikea kuvitella kuinka tällä säädöksellä estettäisiin huumausaineongelmia. Mutta sillä synnytetään taloudellisia ongelmia viljelijöille ja myös geneettisiä ongelmia.

Kieltämällä oman kylvösiemenen käyttö estetään siemenpopulaation luontainen adaptaatio oman alueen viljelyolosuhteisiin.

Todettakoon painokkaasti, että juuri oman siemenen viljelyn suosiminen olisi nyt oikea liike, kun etsitään, kehitetään ja sopeutetaan hamppulajikkeita Suomen eri alueille.

Ja todettakoon, ettei kumpikaan rajausta, kasvinjalostuksen luvanvaraisuus tai oman kylvösiemenen käyttö eivät kuulu huumausainelakiin lainkaan.

5. Läpinäkymätön valmisteluprosessi altistaa intressivaikuttamiselle ja vaarantaa luottamusta demokratiaan

Lakiehdotusta on valmisteltu täysin suljetuin ovin. Edes työryhmää ei ole perustettu, vaan työn on vapaamuotoisten keskustelujen pohjalta kirjoittanut Elina Kotovirta. Hän myöntää, ettei yhtään muistiota eikä pöytäkirjaa valmistelun aikana ole tehty. Hän kertoi tehneensä keskusteluista vain muistiinpanoja ja ne eivät ole julkisia.

Lakiehdotus ei ole hampun osalta ratkaisemassa yhtään olemassaolevaa huumausaineongelmaa. Kyse ei ole huumausainepolitiikasta, vaan lakiehdotuksella ollaan tekemässä raakaa elinkeinopolitiikkaa, lääkepolitiikkaa ja maatalouspolitiikkaa ajaen intressejä, joita ei voida pitää kansallisen edun mukaisina.

Lain valmistelu ei ole käynnistynyt huumausainerikollisuuden asiantuntijoiden, syyttäjien ja poliisien toimesta. Poliisi ei tietojen mukaan ole osallistunut valmisteluprosessiin lainkaan. Maa- ja metsätalousministeriöstä on viestitetty, etteivät he ole nähneet erityistä tarvetta ”hampun aseman selventämiseen”. Tietojen mukaan aktiivisin vaikuttaja on ollut Fimea, mutta tietoa siitä ketkä virkamiehet ovat osallistuneet ei ole saatavissa.

Lopuksi:

Keskeinen esityksen ongelmien lähde on pyrkimys lähteä rakentamaan kieltoja ja sääntelyä sellaiselle toiminnalle, jonka YK:n huumausainesopimus nimenomaisesti rajaa kieltosopimuksen ulkopuolelle. Tämä toiminta on erittäin kyseenalaista suhtautumista kansainvälisiin sopimuksiin ja rikkoo kansalaisten ja elinkeinotoiminnan oikeuksia monin tavoin.

Mielestämme olisi syytä keskeyttää lakiesityksen käsittely ja ottaa aikalisä ja nimittää

laajaperäinen hamppustrategia työryhmä tekemään linjausta tavoitteista. Vasta sen jälkeen on syytä lähteä miettimään millaisia lakimuutoksia tarvitaan.

Ei tunnu viisaalta, että tässä tilanteessa, jossa niin YK:ssa kuin EU:ssakin vapautetaan mahdollisuuksia hampun viljelylle ja monissa maissa jopa ns virkistyskäyttöön, meillä kiristettäisiin hampun statusta olennaisesti.

Ehdotuksen pohjalta oltaisiin laatimassa kansainvälisen kehityksen ja sopimusten kanssa ristiriidassa olevaa lakia, joka olisi armotta vanhentunut jo syntyessään. Tältä osin lakiesitys on ristiriidassa valtioneuvoston periaatepäätöksen kanssa, jossa todetaan:

”Suomi on politiikassaan sitoutunut Yhdistyneiden kansakuntien huumausaineiden vastaisiin yleissopimuksiin ja Euroopan unionin huumausainestrategiaan vuosille 2021–2025.”

Mikäli kuitenkin, kaikesta edelläsanotusta huolimatta, päätetään jatkaa lakiprosessia, on lausuntoaika jatkettava. Kuukauden lausuntoaika keskellä kevätkiireitä, ei anna hamppualan toimijoille mahdollisuuksia asianmukaiseen käsittelyyn.

Nopeutettu lausuntoaika ei ole perusteltu myöskään asian yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi. Ehdotuksen toimesta ollaan tekemässä kansallisen hampputuotannon mahdollisuuksien alasajoa, historiamme ankarinta hampun kieltolakia ja irtiottoa YK:n sopimusten puitteista.

Pohjoinen Aurinko- yhtiön puolestaan

Hannu Hyvönen

hallituksen puheenjohtaja

www.northernsun.fi

https://www.adressit.com/signatures.php?tunnus=puolusta_oikeuksiamme_hamppuun_-_hampun_kieltolakiehdotus_torjuttava&page_number=2&num_rows=10

Hyvönen Hannu
Pohjoinen Aurinko Oy